

Część VI: Streszczenie Planu Zarządzania Ryzykiem dla produktu:

Ismian, 25/50/100 mg, tabletki powlekane

VI.2 Podsumowanie planu zarządzania ryzykiem dla produktu leczniczego Ismian przeznaczone do wiadomości publicznej

VI.2.1 Omówienie rozpowszechnienia choroby

Hiperaldosteronizm (nadmierny poziom aldosteronu)

Hiperaldosteronizm jest chorobą, w której nadnercza (małe gruczoły na szczycie nerek) uwalniają zbyt duże ilości aldosteronu do krwi. Aldosteron jest hormonem, który reguluje równowagę soli i wody w organizmie. Hiperaldosteronizm pierwotny jest spowodowany zaburzeniami nadnerczy (najczęściej są to niezłośliwe guzy), a hiperaldosteronizm wtórny może być skutkiem zaburzeń w innym miejscu organizmu, np. w genach, a także może wynikać z diety lub schorzeń takich jak choroba serca, wątroby, nerek czy wysokie ciśnienie krwi.

Dane dotyczące osób dorosłych wskazują, że hiperaldosteronizm przeważa wśród kobiet. Odpowiednie informacje nie są dostępne dla dzieci, u których pierwotny hiperaldosteronizm może stanowić większą część przypadków. Literatura dotycząca osób dorosłych pokazuje, że osoby czarnoskóre mają znacznie większe ryzyko zachorowalności i śmiertelności związanej z wysokim ciśnieniem tętniczym niż osoby rasy białej. Rokowanie w pierwotnym hiperaldosteronizmie jest dobre przy wczesnym rozpoznaniu i leczeniu. Rokowanie we wtórnym hiperaldosteronizmie zależy od przyczyny tego schorzenia.

Nadciśnienie tętnicze (wysokie ciśnienie krwi)

Ciśnienie krwi to nacisk krwi pompowanej przez serce wywierany na ściany tętnic. Nadciśnienie tętnicze jest terminem używanym do opisanego wysokiego ciśnienia krwi. Nadciśnienie tętnicze występuje u około 1 miliarda ludzi na całym świecie. Według nowego raportu opublikowanego przez Komisję Europejską, występowanie nadciśnienia różni się znacznie w poszczególnych krajach. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej, w szczególności Bułgaria, Rumunia i Słowacja, a także obszar Morza Śródziemnego (zwłaszcza Grecja) odznaczają się najwyższym odsetkiem ($\geq 50\%$) osób objętych długotrwałym leczeniem nadciśnienia, podczas gdy w Belgii, Holandii i Luksemburgu (kraje Beneluksu), nadciśnienie dotyczy $\leq 25\%$. Wysokie ciśnienie krwi zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia udaru, zawału serca, niewydolności serca, choroby nerek lub przedwczesnej śmierci.

Zespół nerczycowy

Zespół nerczycowy to grupa objawów, do których należą: obecność białka w moczu, niskie stężenie białka we krwi, wysoki poziom cholesterolu i obrzęki. Zespół nerczycowy jest spowodowany przez różne choroby, które powodują uszkodzenia nerek. Zespół nerczycowy może dotyczyć wszystkich grup wiekowych. U dzieci najczęściej występuje między 2 i 6 rokiem życia, nieco częściej u chłopców. Niektóre osoby mogą wymagać dializy i przeszczepu nerki. W związku z tym, że cukrzyca jest główną przyczyną zespołu nerczycowego, Indianie, Latynosi i Afroamerykanie mają wyższą częstość występowania zespołu nerczycowego, niż osoby rasy białej. Przebieg jest różny. Choroba może być ostra (krótkotrwała) lub przewlekła (długotrwała), a także może nie reagować na leczenie. Powikłania również mogą wpływać na przebieg choroby.

Marskość wątroby

Marskość wątroby to bliznowacenie wątroby i osłabienie jej czynności. Jest to ostatni etap uszkodzenia wątroby. Zakażenia wirusowe i nadmierne spożywanie alkoholu są najczęstszymi przyczynami tego uszkodzenia. Dostępne

dane sugerują, że około 0,1% populacji europejskiej cierpi na marskość. Istnieją jednak duże różnice wewnątrz Europy. Około 0,1% węgierskich mężczyzn co roku umiera z powodu marskości wątroby, w porównaniu z 0,001% greckich kobiet. Wątroba nie może wygoić się oraz powrócić do normalnego funkcjonowania, jeśli uszkodzenie jest poważne. Marskość wątroby może prowadzić do poważnych powikłań.

Niewydolność serca i obrzęki

Niewydolność serca jest schorzeniem, w którym serce nie jest w stanie pompować wystarczającej ilości nasyconej tlenem krwi. Niewydolność serca jest często długotrwała (przewlekła), ale może pojawić się nagle. Osłabienie czynności serca sprawia, że płyny i krew cofają się do płuc oraz następuje gromadzenie się płynu w różnych częściach ciała (obrzęki). Może to być spowodowane przez wiele różnych chorób serca. Zapadalność i częstość występowania niewydolności serca gwałtownie wzrastają z wiekiem. Dane szacunkowe wyliczone w ciągu ostatniej dekady wskazują na częstość występowania ~ 1-2% w ogólnej populacji oraz > 10% w populacji osób w podeszłym wieku. Szacuje się, że obecnie jest 6,5 miliona pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca w Europie i 5 milionów w Stanach Zjednoczonych, a liczby te rosną z powodu starzenia się populacji światowej. Niewydolność serca może być często kontrolowana poprzez leki, zmianę trybu życia, i leczenie choroby podstawowej. W większości przypadków niewydolność serca jest przewlekłą chorobą, która nasila się z upływem czasu. U niektórych osób dochodzi do ciężkiej niewydolności serca. Na tym etapie leki, inne formy leczenia i operacja już nie pomagają. Osoby z niewydolnością serca mogą być narażone na ryzyko niebezpiecznych zaburzeń rytmu serca.

VI.2.2 Podsumowanie korzyści wynikających z leczenia

Spironolakton może być stosowany w następujących przypadkach: leczenie nagromadzenia płynu w tkankach na skutek choroby serca, zwłaszcza w przypadkach, które są trudne do leczenia; podwyższone ciśnienie krwi z dietą bezsolną i lekami, które zwiększają wytwarzanie moczu (leki moczopędne), jeżeli efekt stosowania tych leków jest niewystarczający; niektóre choroby nerek, jeśli działanie leków moczopędnych jest niewystarczające lub gdy nie mogą być stosowane, ponieważ stężenie potasu we krwi jest zbyt niskie; nagromadzenie płynu w tkankach w obrębie jamy brzusznej. Spironolakton może być również stosowany w badaniach medycznych (diagnostyka), aby potwierdzić obecność zaburzeń, w których zbyt duże ilości aldosteronu są wytwarzane w nadnerczach (choroba Conna), w leczeniu przed operacją oraz u pacjentów z chorobą Conna, którzy nie są poddawani operacji lub u których operacja jest niemożliwa.

Firma Accord Healthcare nie prowadziła badań nad spironolaktonem pod względem spodziewanych korzyści z uwagi na podobieństwo do produktu referencyjnego znajdującego się obecnie na rynku.

VI.2.3 Niewiadome związane z korzyściami leczenia

Skuteczność spironolaktonu nie została ustalona w następujących grupach pacjentów: u dzieci i młodzieży (w wieku ≤ 18 lat) oraz u kobiet w ciąży i karmiących piersią.

VI.2.4 Podsumowanie informacji dotyczących z bezpieczeństwa

Ważne zidentyfikowane ryzyka

Zagrożenia	Co wiadomo	Zapobieganie
Zwiększone stężenie potasu we krwi (hiperkaliemia)	Nie należy stosować leku Ismian, jeśli pacjent ma hiperkaliemię (podwyższone stężenie potasu we	Nie należy stosować leku Ismian, jeśli u pacjenta występuje zbyt duże stężenie

Zagrożenia	Co wiadomo	Zapobieganie
	<p>krwi) lub inne schorzenia związane z hiperkaliemią.</p> <p>Jeśli pacjent stosuje pewne leki, np. leki moczopędne oszczędzające potas (w tym eplerenon), suplementy potasu, podwójną blokadę układu RAA w połączeniu z inhibitorem konwertazy angiotensyny(ACE) i antagonistą receptora angiotensyny (ARB) i cyklosporyną.</p> <p>Należy zachować szczególną ostrożność stosując Ismian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeśli pacjent ma ciężkie zaburzenia czynności nerek i jest równocześnie leczony suplementami potasu, ponieważ może wystąpić bardzo duży wzrost stężenia potasu we krwi, co może spowodować nagłe nieoczekiwane zatrzymanie akcji serca (czasem ze skutkiem śmiertelnym). <p>Jeśli pacjent stosuje niektóre leki moczopędne, nazywane diuretykami oszczędzającymi potas (np. amiloryd i triamteren); należy unikać jednoczesnego stosowania z Ismianem, ponieważ istnieje zwiększone ryzyko nadmiernie wysokiego stężenia potasu we krwi (hiperkaliemia).</p> <p>Możliwe działania niepożądane: Najczęstszym działaniem niepożądanym jest hiperkaliemia.</p> <p>Zaburzenia metabolizmu i odżywiania</p> <p>Bardzo często: zbyt duże stężenie potasu we krwi (hiperkaliemia) u pacjentów z ciężkimi zaburzeniami czynności nerek, którzy przyjmują jednocześnie suplementy potasu (patrz również: "Kiedy zachować szczególną ostrożność stosując Ismian").</p> <p>Często: zbyt duże stężenie potasu we krwi (hiperkaliemia):</p>	<p>potasu we krwi (hiperkaliemia).</p> <p>Należy zachować szczególną ostrożność stosując lek Ismian, jeśli pacjent ma ciężkie zaburzenia czynności nerek i jest równocześnie leczony suplementami potasu.</p> <p>Stosowanie niektórych leków moczopędnych, nazywanych diuretykami oszczędzającymi potas (np. amiloryd i triamteren); należy unikać jednoczesnego stosowania z lekiem Ismian.</p> <p>Jeśli użycie tego leku jest konieczne przez dłuższy czas, lekarz powinien zlecić wykonywanie regularnych badań kontrolnych w celu sprawdzenia poziomu potasu i sodu we krwi.</p> <p>Należy powiedzieć lekarzowi lub farmaceucie o wszystkich przyjmowanych aktualnie lub ostatnio lekach, w tym o lekach wydawanych bez recepty.</p> <p>Lekarz może chcieć zmienić dawkę leku Ismian, jeśli pacjent przyjmuje którykolwiek z następujących leków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leki przeciwnadciśnieniowe, w tym inhibitory ACE, leki blokujące zwoje nerwowe, • inne leki moczopędne • niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ), takie jak aspiryna czy ibuprofen • suplementy potasu • heparyna lub heparyna niskocząsteczkowa (leki stosowane w celu zapobiegania zakrzepom) • antypiryna • noradrenalina • barbiturany lub środki narkotyczne • leki mogące wywoływać hiperkaliemię (podwyższony poziom potasu we krwi) • cholestyramina • kortykosteroidy, ACTH

Zagrożenia	Co wiadomo	Zapobieganie
	<p>(1) u pacjentów z ciężkimi zaburzeniami czynności nerek, (2) u pacjentów leczonych inhibitorami ACE lub chlorkiem potasu, (3) w podeszłym wieku, (4) u pacjentów z cukrzycą.</p> <p>Zaburzenia układu nerwowego: Rzadko: utrata zdolności do poruszania dolną połową ciała ze względu na podwyższone stężenie potasu we krwi.</p>	
<p>Istotne zidentyfikowane ryzyko: Osłabienie czynności nerek (niewydolność nerek)</p>	<p>Nie należy stosować spironolaktonu, jeśli u pacjenta występują ciężkie zaburzenia czynności nerek lub nagłe, gwałtowne pogorszenie choroby nerek, w tym przypadki, w których nerki wywarzają bardzo niewielkie ilości moczu lub następuje zatrzymanie wytwarzania moczu.</p> <p>Należy zachować szczególną ostrożność stosując spironolakton w podeszłym wieku: u pacjentów w podeszłym wieku zaleca się rozpoczynanie leczenia od najniższej możliwej dawki i stopniowe jej zwiększanie, aż do uzyskania pożądanego efektu. Zaleca się zachowanie ostrożności i przeprowadzanie regularnych badań lekarskich, w szczególności, gdy czynność nerek jest zaburzona.</p>	<p>Nie należy stosować spironolaktonu i należy poinformować lekarza, jeśli to ostrzeżenie dotyczy pacjenta aktualnie lub dotyczyło w przeszłości.</p> <p>Jeśli u pacjenta występuje choroba nerek, lekarz powinien zachować szczególną ostrożność podczas leczenia.</p> <p>Należy powiedzieć lekarzowi lub farmaceucie o wszystkich lekach przyjmowanych przez pacjenta obecnie lub ostatnio, a także o lekach, które pacjent planuje przyjmować, włączając</p> <p>leki wydawane bez recepty. Lekarz może zalecić zmianę dawki leku Ismian, jeśli pacjent przyjmuje którykolwiek z poniższych leków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leki przeciwnadciśnieniowe, w tym inhibitory ACE, leki blokujące zwoje nerwowe, • inne leki moczopędne • niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ), takie jak aspiryna czy ibuprofen • suplementy potasu • heparyna lub heparyna niskocząsteczkowa (leki stosowane w celu zapobiegania zakrzepom) • antypiryna • noradrenalina • barbiturany lub środki narkotyczne

Zagrożenia	Co wiadomo	Zapobieganie
		<ul style="list-style-type: none"> • leki mogące wywoływać hiperkaliemię (podwyższony poziom potasu we krwi) • cholestyramina • kortykosteroidy, ACTH
Zaburzenia hormonalne (ginekomastia, zmiana głosu, impotencja)	<p>Spironolakton może powodować impotencję i zaburzenia miesiączkowania, a ginekomastia (powiększenie gruczołów piersiowych) jest często obserwowana u mężczyzn leczonych spironolaktonem.</p> <p>Zaburzenia układu rozrodczego i piersi</p> <p>Bardzo często: Mężczyźni: zmniejszone libido, zaburzenia erekcji, impotencja, powiększenie gruczołów piersiowych (ginekomastia);</p> <p>Kobiety: Zaburzenia piersi, tkliwość piersi, zaburzenia miesiączkowania, obniżenie głosu (w wielu przypadkach nieodwracalne).</p>	<p>Nie należy stosować leku Ismian oraz należy poinformować lekarza, jeśli wystąpi którykolwiek z tych objawów niepożądanych.</p> <p>W przypadku długotrwałego leczenia młodych pacjentów przy użyciu leku Ismian, lekarz powinien starannie rozważyć korzyści względem ryzyka w dłuższej perspektywie czasowej.</p>
Ciężkie reakcje skórne	<p>U pacjentów mogą wystąpić następujące ciężkie reakcje skórne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - świąd i powstawanie pęcherzy na skórze wokół ust oraz na całym ciele (zespół Stevensa-Johnsona) - oddzielenie się wierzchniej warstwy skóry od dolnych warstw na całym ciele (toksyczna nekroliza naskórka) - wysypka skórna, gorączka i obrzęk (które mogą być objawami cięższych zaburzeń, wysypka polekowa, eozynofilia i objawy ogólnoustrojowe) <p>Częstość tych działań niepożądanych jest nieznana.</p>	<p>Nie należy stosować leku Ismian oraz należy poinformować lekarza, jeśli wystąpi którykolwiek z tych objawów niepożądanych.</p>
Obniżenie liczby białych krwinek (agranulocytoza)	<p>U pacjenta mogą wystąpić rzadkie choroby krwi, np. bardzo ciężkie zaburzenia krwi (niedobór białych krwinek) z nagłą wysoką gorączką, silnym bólem gardła i owrzodzeniem jamy ustnej (agranulocytoza); zaburzenia składu krwi (niedobór płytek krwi) z towarzyszącym powstawaniem siniaków i skłonnością do krwawień (trombocytopenia).</p>	<p>Nie należy stosować leku Ismian oraz należy poinformować lekarza, jeśli u pacjenta wystąpi którykolwiek z tych objawów niepożądanych.</p>

Ważne potencjalne ryzyka

Nie dotyczy.

Ważne brakujące informacje

Ryzyka	Co wiadomo
Stosowanie w ciąży	Istnieją bardzo ograniczone dane dotyczące stosowania spironolaktonu u kobiet w ciąży. Badania eksperymentalne na zwierzętach wykazały wpływ na zdolność do rozrodu i rozwój potomstwa. Spironolakton może powodować impotencję i zaburzenia miesiączkowania. Jeśli pacjentka jest w ciąży lub karmi piersią, przypuszcza, że może być w ciąży lub gdy planuje mieć dziecko, powinna poradzić się lekarza lub farmaceuty przed zastosowaniem tego leku.

VI.2.5 Podsumowanie dodatkowych aktywności minimalizujących ryzyko w odniesieniu do określonych zagrożeń

Wszystkie produkty lecznicze posiadają charakterystykę produktu leczniczego (ChPL), która szczegółowo informuje lekarzy, farmaceutów oraz inne osoby wykonujące zawód medyczny jak stosować lek oraz o zagrożeniach i zaleceniach mających na celu ich minimalizację. Skrócona wersja ChPL w języku niefachowym jest dostępna w postaci ulotki dołączonej do opakowania. Środki przedstawione w tym dokumencie noszą nazwę rutynowych środków zmniejszających ryzyko.

Nie ma dodatkowych działań minimalizujących ryzyko dla tego leku.

VI.2.6 Przewidywany plan nadzoru po wprowadzeniu do obrotu

Nie dotyczy.

VI.2.7 Podsumowanie zmian wprowadzonych w planie zarządzania ryzykiem w porządku chronologicznym

Wersja dokumentu	Data	Zagadnienie	Komentarze
6.0	01.12.2015	Brak zmian w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa.	Zgodnie z uwagami RMS z dnia 88 procedury zaktualizowano charakterystykę produktu leczniczego, ulotkę dla pacjenta oraz dokument RMP.
5.0	23.11.2015	Brak zmian w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa.	Zgodnie z uwagami RMS z dnia 68 i 75 procedury zaktualizowano charakterystykę produktu leczniczego, ulotkę dla pacjenta oraz dokument RMP.
4.0	27.10.2015	Dodano następujące kwestie dotyczące bezpieczeństwa: <ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia hormonalne (ginekomastia, zmiana głosu, impotencja) • poważne reakcje skórne • agranulocytoza	Dokument RMP został zaktualizowany zgodnie z komentarzami otrzymanymi od CMS- Niemiec w dniu 22.10.2015 Charakterystyka produktu leczniczego oraz ulotka dla pacjenta zostały zaktualizowane zgodnie z komentarzami z dnia 50 otrzymanymi od: Estonii, Hiszpanii, Irlandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii

3.0	03.01.2015	Brak zmian w kwestiach dotyczących bezpieczeństwa.	W związku z aktualizacją charakterystyki produktu leczniczego zaktualizowano również dokument RMP.
2.0	03.01.2014	<p>Dodano następujące kwestie dotyczące bezpieczeństwa:</p> <p><i>Ważne zidentyfikowane ryzyka:</i> Niewydolność nerek</p> <p>Usunięto następujące kwestie dotyczące bezpieczeństwa:</p> <p><i>Ważne potencjalne ryzyka:</i> Ryzyko wystąpienia nowotworu wtórnego wskutek długotrwałej terapii/ stosowania dużych dawek.</p>	